

pääsihteeri Karanko, erit.asiantuntija Kangas

21.2.2024

Sisäministeriö
Rajavartio-osasto

**PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY:N LAUSUNTO ASIASTA VN/1113/2023:
Hallituksen esitysluonnos laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi
laeiksi**

Lakiesitys on tärkeä Suomen turvallisuuden lisäämiseksi

Kannattamme voimakkaasti lakiesityksen hyväksymistä esitetystä muodosta. Nykyisessä turvallisuusympäristössä viranomaisten toimivaltuuksia on päivitettävä vastaamaan digitalisaation ja järjestelmien teknologisen kehityksen mukaista tasoa. Turvallisuusviranomaisilla tulee olla käytettävissään kattava ja ajantasainen tilannekuva.

Ylipäätään RVL:lla tulee olla kyky hyödyntää nykyaikaista teknologiaa omien tehtäviensä suorittamiseksi, ja nähdäksemme lakimuutos luo edellytykset RVL:n toiminnan kehittämiseksi teknologian hyödyntämisen saralla. Ajantasainen tilannetietoisuus ja tilannekuva on edellytys myös kansainväliselle tiedonvaihdolle sekä operatiiviselle viranomaisyhteistyölle niin kotimaassa kuin muiden maiden viranomaisten kanssa.

Huomautamme kuitenkin, että viranomaisen suorittaessa teknistä valvontaa on varmistuttava siitä, ettei valvonta aiheuta häiriötä yleisille viestintäverkoille (erityisesti matkapuhelinverkoille). Esitämme siten, että jos valvonta on luonteeltaan sellaista, että se voi aiheuttaa häiriötilanteita yleisissä viestintäverkoissa, tulee viranomaiselle tällaisessa tilanteessa asettaa selkeä yhteistoimintavelvoite verkko-operaattoreiden kanssa, jotta häiriötilanteisiin voidaan varautua mahdollisimman tehokkaasti.

Tiedustelun, valvonnan ja johtamisen järjestelmät osana Suomen kriisinsietokykyä ja huoltovarmuutta

RVL:ssa on meneillään hanke teknisten valvontajärjestelmien uudistamiseksi. Tämä voi nähdäksemme palvella kansallista etua moneltakin näkökannalta tarkasteltuna.

Valmisteilla olevassa valtioneuvoston päätöksessä Huoltovarmuuden tavoitteista tultaneen linjaamaan, että *kriittisten teknisten järjestelmien häiriötön ylläpito myös poikkeusoloissa on turvattava ja, että kriittisimpien järjestelmien itsenäinen käyttö on varmistettava kansallisesti*¹.

Tiedustelun, valvonnan ja johtamisen (TVJ) -teknologia-alue on kotimaisen turvallisuusteollisuuden keskeinen vahvuusalue. Tämän vuoksi pidämme erittäin tärkeänä ja esitämme, että huoltovarmuusnäkökulmien vuoksi tämän teknisen valvonnan suorituskyvyn rakentamisessa tulee hyödyntää kotimaista osaamista ja Suomessa sijaitsevaa turvallisuusteknologian tuotantoa niin pitkälti kuin se on mahdollista.

¹ VN/30737/2022, Huoltovarmuuden tavoitepäätösluonnos 7.12.2023

pääsihteeri Karanko, erit.asiantuntija Kangas

21.2.2024

Näin toteutettuna teknisen valvonnan suorituskyky tukisi myös sotilaallista huoltovarmuutta sekä riittävän vahvan puolustus- ja turvallisuusteollisen osaamisen ylläpitämistä kotimaassa.

Lisäksi suorituskyvyn rakentamisessa tulee viranomaisyhteistyön saumattoman toiminnan varmistamiseksi pitää huolta siitä, että ratkaisu on tarkoituksenmukaisella tavalla mahdollisimman yhteensopiva puolustusvoimien, poliisin, pelastuslaitosten ja muiden viranomaisten ratkaisujen kanssa.

Suorituskyvyn rakentamisen ja käyttämisen edellyttämät resurssit

Lakiesitys sisältää radioteknisen valvontakyvyn rakentamisen ja käyttöönottoon liittyviä investointimenoja 24 270 000 euroa sekä vuosittaisia menolisäyksiä henkilöstömenot mukaan lukien 2 000 000 euroa. Ymmärryksemme mukaan varatut resurssit eivät ole tavoitteisiin nähden runsaat, mutta mahdollistavat ainakin välttämättömimpien osakokonaisuuksien rakentamisen.

Budjettilakina käsiteltävä esitys pitää sisällään mm. varautumisen ohjelmistopäivityksiin ja järjestelmän sekä osaamisen ylläpitämiseen. Jotta rajavalvonta pysyy jatkossakin teknologisen kehityksen mukana, on nähdäksemme näiden lisäksi tarpeen suunnitella, miten järjestelmää päivitetään säännöllisellä tavalla mm. kehittyvien tekoäly- ja koneoppimisteknologioiden hyödyntämiseksi.

Pääsihteeri

Tuija Karanko